

Aflevering 26:

De drie musketiers, deel 1

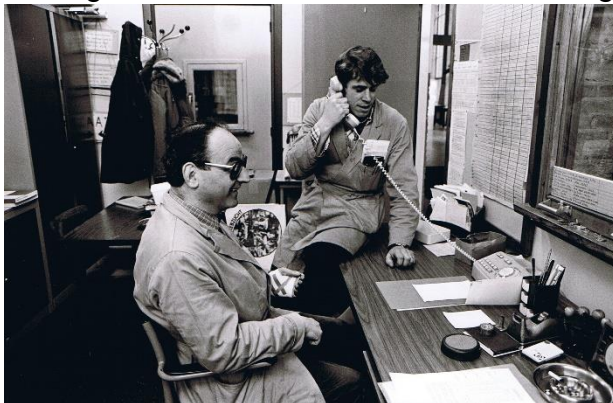
Het Maaslandcollege door de ogen van Frans Govers

Inleiding

Een school kent iconen. Mensen die een lange staat van dienst hebben. En die veel hebben betekend voor de school. Vaak markante figuren die hun steentje aan de ontwikkeling nadrukkelijk hebben bijgedragen.

Een van de steunpilaren van het Maaslandcollege tussen 1977 en 2017 was Frans Govers. Conciërge in hart en nieren. Voor velen hét gezicht van de school. Wanneer je de school binnenkwam moest je eerst de loge van Frans passeren. Zo heeft Frans duizenden personen zien komen, maar ook zien gaan. Leerlingen, personeel, ouders, gasten: allemaal via Frans de school in.

Toen ik in 1984 op het Maaslandcollege begon was Frans de man van het stencilen. Helemaal aan het einde van de school, in de ruimte waar nu mijn naamgenoot huist, was Frans bezig om papier te vullen met drukinkt. Een klereherrie. Iets dat vandaag de dag binnen de bestaande normen van geluid (en waarschijnlijk ook van

Piet van der Heijden en Frans Govers

chemicaliën) niet meer zou kunnen. In een stofjas stond Frans zijn werk te doen. Jaren later was Frans dé pedagogische conciërge van de school. Begaan met het wel en wee van leerlingen maar zeker ook van het personeel.

Deze aflevering gaat over Frans. Aan de hand van zijn verhalen en herinneringen.

*Geert Arts
augustus 2020*

In gesprek met Frans Govers

Toen Frans in 1977 voet op Maaslandbodem zette wist hij niet welke werkzaamheden hem allemaal te wachten stonden. Zijn sollicitatie bestond uit een gesprek met de heren Creyghton (de latere rector) en Van Ernich (conrector). Dat verliep voorspoedig: in no time was Frans aangenomen in de functie van conciërge. Tegelijk met hem werd Huub Smits, een bekende van Frans, aangenomen als amanuensis.

De erfenis van rector Van Esch was duidelijk merkbaar. Om Frans te citeren: “Het leek veel op een dictatuur. Wat werd gezegd moest je gewoon doen”. De toenmalige hoofdconciërge Piet van der Heijden zei altijd: “Wij hebben maar een stofjas aan”. Om duidelijk te maken hoe de hiërarchie op school voelbaar was. De volgende ervaring laat dat duidelijk zien: 's ochtends tussen 8.00 uur en 8.15 uur liepen Piet en de eerste docent die aanwezig was, op en neer door de hal, al keuvelend. Op het moment dat een tweede docent zich bij hen aansloot werd Piet zeer nadrukkelijk op een zijspoor gezet en moest hij alleen verder.

Rector Van Es had de touwtjes stevig in handen. Piet van der Heijden en Sjors van der Sluijs (amanuensis) vertelden Frans dat dezelfde bankjes wel drie keer achter elkaar in en uit de kelder gesjouwd moesten worden. Gewoon omdat de rector ze wel of juist niet in het interieur vond staan.

Toen enkele jaren later Adriaan van Nistelrooy (foto links, technisch conciërge) zijn intrede deed en samen met Frans en de eerder genoemde Huub Smits een drietal ging vormen, werd één ding al gauw duidelijk: dit was niet iets wat deze heren wilden. Daar waren zij niet van gediend. Degenen die het drietal kennen zullen dat wel snappen: het zijn geen makke schapen maar mensen met een duidelijke mening die zij niet onder stoelen of banken steken. De drie waren afkomstig uit de bouw (Frans als loodgieter, Adriaan als timmerman en Huub als elektricien), hadden al flink wat jaartjes behoorlijk zelfstandig gewerkt en wilden niet in dit keurslijf. Onder rector Klaas Creyghton kregen zij de gelegenheid en de ruimte om zelfstandig te opereren. En dat hebben de heren gedurende hun hele carrière volgehouden. Kenmerken: oplossingsgericht werken, eerst denken en dan doen!

Klaas Creijghton

Creyghton was volgens Frans een rector die respect en integriteit hoog in het vaandel had staan. Frans voelde dat de school daar niet aan was gewend. Zeker de mensen van de staf, de leiding van de school, worstelden nog met het verleden en de oude wind. In snel tempo zag Frans de school veranderen, volgens hem vooral door aansporingen van Jan (docent Nederlands) en Tineke Lemmens (docente Frans en geruime tijd brugklasleidster), Ton van Erp

(docent geschiedenis) en Piet Offermans (docent Nederlands).

Voorbeelden van die veranderde wind heeft Frans voldoende. Zo werd de schooldriedaagse geïntroduceerd met enorm veel activiteiten voor en door leerlingen. Er werden zeer regelmatig grote uitvoeringen gemaakt op het gebied van toneel.

En ook de schoolleiding veranderde van samenstelling. Wilfried de Waele (wiskunde) en Jos Janssen (natuurkunde) werd nieuwe conrectoren. De laatste zag volgens Frans al snel de waarde die Adriaan op het gebied van bouwen en verbouwen kon hebben. Samen vormden zij een “gouden duo” (woorden van Frans) op bouwkundig terrein.

En zo kwamen er mooi dingen van de grond. Piet van der Heijden, nestor van het o.o.p., kon die veranderingen maar moeilijk volgen. Maar volgens Frans genoot hij wel van de nieuwe wind. Voetbaltoernooien met zowel onderwijsgevenden als het onderwijs ondersteunende personeel, samen overdag naar voetbalwedstrijden of de Tour de France kijken (waarbij Piet van der Heijden volgens Frans steevast in slaap viel) samen met de schoolleiding. En samen ervoor zorgen dat het werk werd gedaan. Met z'n allen. Het credo van de schoolleiding (en vooral van Wilfried) was volgens Frans: “stimuleer datgene wat iemand het beste kan, dan wordt het mindere vanzelf beter”.

En zo veranderde volgens Frans de cultuur op school. Zoals in de docentenkamer (nu 1.14). De tafels werden niet meer gedekt, servies en bestek moesten de docenten zelf pakken. En Frans voelde dat er eind jaren zeventig een compromis werd bereikt tussen de voormalige linker- en rechtervleugel van het docentencorps. vernieuwing kan en mag, maar er moet ook zeker recht worden gedaan aan datgene wat uit het is voortgekomen. Daarmee positioneerde de school zich tussen de beiden andere scholen voor voortgezet onderwijs in Oss, het Titus Brandsma Lyceum en de Vincent van Gogh havo. En de

Aad van den Ende, Frans Govers en Jan Lemmens

leerlingenaantallen van de school groeiden: blijkbaar was er behoefte juist aan die strategie, aldus Frans.

Pittige discussies werden er volgens Frans gevoerd. De plenaire vergaderingen waren fameus. Iedereen was aanwezig en het ging er hard aan toe. Ons Middelbaar Onderwijs, het bevoegd gezag van de school in Tilburg, kon wel van alles willen; het Maaslandcollege nam dat zeker niet klakkeloos over.

Ook voor het o.o.p. waren de veranderingen merkbaar volgens Frans. De eerder al genoemde stofjassen werden opgeborgen. De docentenkamer veranderde in een personeelskamer, waar vanaf dat moment ook o.a. de conciërges van hun pauze gingen genieten. En niet meer in een aparte ruimte zoals voorheen.

In 1994 neemt Klaas Creyghton afscheid. Er moet een nieuwe rector worden gezocht. Voor Frans breekt een mooie maar roerige tijd aan: hij is als afgevaardigde van het o.o.p. opgenomen in de Benoemings Advies Commissie. Destijds werd de eindverantwoordelijk schoolleider gezocht en gevonden door

één brede commissie met daarin de voorzitter van OMO, leden van het plaatselijk bestuur van OMO, een afgevaardigde vanuit de schoolleiding en drie personeelsleden. Een heel circus. Frans vond dat een bijzondere ervaring. "Ik voelde me daar een van de Maaslanders. Mede omdat ik wist dat we met Wilfried de Waele, Tineke Lemmens, Geert Arts en mij een geweldige afvaardiging hadden vanuit de school. Ik heb dat als een strijd gevoeld tussen de school en het bestuur van OMO in de persoon van Rob Kraakman. Ons motto was dat niet zij wisten wat de school nodig had maar dat wij het profiel van de rector die onze school moesten bepalen: wij weten het beter." En dat ging niet zonder slag of stoot. Climax was een brief die Frans aan de commissie stuurde waarin hij aankondigde op te stappen: het bestuur hield volgens hem te weinig rekening met de belangen van de school en haar werknemers. Tumult alom. De lijn die Frans schetste in zijn brief werd nóg duidelijker zichtbaar. Er werd door "de heren" (woorden van Frans) zelfs getwijfeld of het wel een brief van Frans was. Eind van het liedje was dat Frans in de commissie bleef.

Vele sollicitanten werden gezien en gesproken. Maar er was er geen die goed genoeg was voor het Maaslandcollege. In allerlaatste instantie toverde Kraakman

Tom van Kleef

nog een open sollicitatie uit de hoge hoed. Ene Tom van Kleef werd ten tonele gevoerd. Na enkele gesprekken bleek Van Kleef de juiste kandidaat te zijn.

Een nieuwe wind ging door de school waaien. Een van de eerste acties van Van Kleef: het zwaar eiken meubilair werd uit kamer 0.11 gezet. En er kwam modern spul voor terug. De computer deed zijn intrede, ook Frans Govers moest op cursus. En de school bleef groeien. Voor Frans kwam steeds meer het gevoel dat het personeel “een” was. Docenten en o.o.p. waren gelijk en gelijkwaardig. Wel veranderde de taakstelling van het illustere drietal Frans, Huub en Adriaan enigszins. Huub werd na ontwerper van de biologietuin en bouwer van vlinderkasten uiteindelijk systeembeheerder. Adriaan werd steeds meer ingezet om bouwprojecten te begeleiden voor de steeds groter wordende school. En Frans? Die werd onze eerste pedagogische conciërge. Hij ging zich steeds meer opwerpen voor de leerling. Degene die wat moeilijker in de schoolstructuur paste. De leerling die moeite had met de klas, of met een docent. Pubers die meer aandacht nodig hebben vergeleken met leeftijdgenoten. Nieuwe brugklassers die moeite hebben hun draai te vinden. Dát werd de corebusiness van Frans Govers. Meer en meer voelde hij het vertrouwen van de schoolleiding (onder leiding van Tom van Kleef) op dat gebied.

En de volgende fase deed voor Frans zijn intrede. Zo verdwenen een aantal zekerheden voor hem. Zoals de T-tuin. Maar ook de verkleining van de schoolleiding. Frans voelde dat het

docentencorps ook anders werd: activiteiten gingen verloren en Frans kreeg het gevoel dat “docenten alleen maar les kwamen geven en minder binding hadden met de school”. Met Guido

Coumans, Theo Hageman en Frans Arts volgens hem als spreekwoordelijke rotsen in de branding. In een tijd waarin de functie van eindverantwoordelijk schoolleider sneller van persoon op persoon overging waren zij heel belangrijk. In de eerste, bijna 30, jaren van het verblijf van Frans op school waren Creyghton en Van Kleef langdurig op hun post. Vergeleken met hen waren Paul Metzemaekers en Jac. van Meegen slechts kort aan school verbonden. En met de huidige rector Ivo Vis heeft Frans slechts anderhalf jaar mogen werken.

In de loop van de jaren verlieten trouwe collega's langzaam de school. Maar er kwam ook langzaam een einde aan bestaan van de drie musketiers Frans, Adriaan en Huub. Nadat zijn trouwe maten afscheid hadden genomen was Frans in 2017 na veertig jaren meer dan trouwe dienst de laatste die de school ging verlaten. Het motto van Frans is onveranderd gebleven: “haal het beste in mensen naar boven, dan verandert het minste het snelste”.